

**Brussel, 8 december 2016
(OR. en)**

15406/16

**SOC 788
EMPL 532
ANTIDISCRIM 82
GENDER 46
JAI 1075
EDUC 424
JEUN 109
FREMP 203
COHOM 161**

RESULTAAT BESPREKINGEN

van: het secretariaat-generaal van de Raad

d.d.: 8 december 2016

aan: de delegaties

nr. vorig doc.: 14294/16 SOC 688 EMPL 471 ANTIDISCRIM 67 GENDER 41 JAI 934
EDUC 364 JEUN 97 FREMP 183 COHOM 141

Betreft: Het versnellen van het proces van de integratie van de Roma
- Conclusies van de Raad (8 december 2016)

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies van de Raad over het versnellen van het proces van de integratie van de Roma, die de Raad tijdens zijn 3507e zitting op 8 december 2016 heeft aangenomen.

Het proces van integratie van de Roma versnellen¹

- Conclusies van de Raad

HERINNEREND AAN hetgeen volgt:

1. Gelijkheid is een van de fundamentele waarden van de Europese Unie en de bestrijding van sociale uitsluiting en discriminatie is een van haar specifieke taken.
2. Bij de bepaling en uitvoering van haar beleid en optreden houdt de Unie rekening met de eisen in verband met de bevordering van een hoog niveau van werkgelegenheid, de waarborging van een adequate sociale bescherming, de bestrijding van sociale uitsluiting alsmede een hoog niveau van onderwijs en opleiding en bescherming van de menselijke gezondheid.
3. De Raad kan passende maatregelen nemen om discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid te bestrijden. Hij heeft deze bevoegdheden uitgeoefend bij het vaststellen van Richtlijn 2000/43/EG, die een kader biedt ter bestrijding, in de hele Unie, van discriminatie op grond van ras of etnische afstamming op het gebied van werk en opleiding, onderwijs, sociale bescherming (waaronder sociale zekerheid en gezondheidszorg), sociale voordelen en toegang tot, en levering van, goederen en diensten, waaronder huisvesting.

¹ Voor de toepassing van deze conclusies wordt de term "Roma" - zoals in andere politieke documenten van het Europees Parlement, de Europese Commissie en de Raad - gebruikt als een overkoepelende term die ook andere groepen mensen met min of meer vergelijkbare culturele kenmerken omvat, zoals de Sinti, Travellers, Kalé, Gens du voyage enz., ook als zij sedentair leven.

4. Het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie verbiedt iedere discriminatie op welke grond dan ook, zoals geslacht, ras, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of overtuiging, politieke of andere opvattingen, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, een handicap, leeftijd of seksuele geaardheid; overeenkomstig het Handvest erkent en eerbiedigt de Unie, om sociale uitsluiting en armoede te bestrijden, het recht op sociale bijstand en bijstand voor huisvesting, teneinde eenieder die niet over voldoende middelen beschikt, onder de door het gemeenschapsrecht en de nationale wetgevingen en praktijken gestelde voorwaarden, een waardig bestaan te verzekeren.
5. Deze conclusies bouwen voort op eerdere werkzaamheden en politieke engagementen van de Europese Raad, het Europees Parlement en de Commissie, en op werkzaamheden van andere belanghebbenden, met inbegrip van de in bijlage I vermelde documenten.
6. Het EU-kader voor de nationale strategieën voor integratie van de Roma² tot 2020 is in 2011 tot stand gebracht toen de Commissie een mededeling uitbracht tot vaststelling van “Een EU-kader voor de nationale strategieën voor integratie van de Roma tot 2020”, waarbij het onderwerp als prioriteit op de EU-agenda werd geplaatst en concrete maatregelen werden voorgesteld. De Raad nam toen een aantal conclusies aan getiteld “Een EU-kader voor de nationale strategieën voor integratie van de Roma tot 2020” en kort daarna riep de Europese Raad op tot een snelle uitvoering van die conclusies.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE

7. SPREEKT OPNIEUW zijn steun uit voor het in 2011 tot stand gebrachte EU-kader voor de nationale strategieën voor integratie van de Roma tot 2020, waarbinnen de lidstaten zich ertoe hebben verbonden hun respectieve nationale strategieën voor integratie van de Roma of geïntegreerde pakketten beleidsmaatregelen in het kader van hun bredere beleid inzake sociale integratie te ontwikkelen, uit te voeren en te controleren, overeenkomstig een alomvattende, empirisch onderbouwde aanpak.

² In die conclusies worden onder “strategieën” zowel geïntegreerde pakketten beleidsmaatregelen als strategieën verstaan.

8. HERINNERT ERAAN dat de omvang en de sociale en economische situatie van de Romabevolking in de verschillende lidstaten aanzienlijk variëren en dat daarom de nationale aanpak voor integratie van de Roma evenredig met en afgestemd op de specifieke omstandigheden en behoeften ter plaatse dient te zijn. ERKENT dat de eisen van een EU-kader voor nationale strategieën voor integratie van de Roma in overeenstemming met de juridische en beleidskaders van de lidstaten dienen te worden geïmplementeerd.
9. MEMOREERT de in 2013 goedgekeurde, het EU-kader versterkende, aanbeveling van de Raad over doeltreffende maatregelen voor integratie van de Roma, waarin de lidstaten worden verzocht de Commissie jaarlijks in kennis te stellen van de maatregelen die in het verlengde van de aanbeveling zijn genomen en over de vooruitgang die bij de uitvoering van hun nationale strategieën voor integratie van de Roma of geïntegreerde pakketten beleidsmaatregelen in het kader van hun bredere beleid inzake sociale integratie is geboekt.
10. IS INGENOMEN MET de mededeling van de Commissie van 2016 ter evaluatie van de uitvoering van het EU-kader en de aanbeveling van de Raad over doeltreffende maatregelen voor integratie van de Roma in de lidstaten, en BETREURT het dat in de mededeling duidelijk wordt benadrukt dat er maar beperkte vooruitgang is geboekt op het vlak van integratie van de Roma, met name op lokaal niveau. Redenen hiervoor zijn onder meer onvoldoende samenwerking tussen belanghebbenden, een gebrek aan betrokkenheid bij lokale overheden, het ondoeltreffend gebruik van beschikbare fondsen en aanhoudende discriminatie van de Roma.
11. ERKENT de huidige vluchtelingen crisis, die de lidstaten voor nieuwe uitdagingen plaatst en de behoefte creëert aan een debat en nieuwe initiatieven op Europees niveau over sociale cohesie en sociale integratie binnen de EU. BEVESTIGT tegelijkertijd MET KLEM de aanhoudende behoefte aan geïntegreerde maatregelen om de situatie van gemarginaliseerde en kansarme groepen in Europa, waaronder de Roma, te verbeteren.

12. BEVESTIGT NOGMAALS zijn engagement voor het integratieproces van de Roma, met inbegrip van de uitvoering van het EU-kader dat in 2011 tot stand is gebracht en door de aanbeveling van de Raad van 2013 is aangevuld, en zijn vastberadenheid alle beschikbare wettelijke, financiële en beleidsinstrumenten ten volle te benutten om de kloof tussen Roma en niet-Roma te dichten.

13. IS INGENOMEN met het resultaat van de bijeenkomst op hoog niveau over het mondig maken van Roma-jongeren, die gezamenlijk werd georganiseerd door het Slowaakse voorzitterschap en de Europese Commissie en waar nogmaals werd bevestigd dat het dringend nodig is dat jonge Roma mondig worden gemaakt en dat zij actief moeten worden betrokken bij het integratieproces van de Roma. Er werd ook uitdrukkelijk opgeroepen jonge Roma een grotere rol toe te bedelen bij het uitstippelen van het algemene beleid dat een impact op hen heeft. De deelnemers verklaarden de ambitie te hebben Roma-jongeren te ondersteunen om een van de drijvende krachten te worden van de integratie van de Roma in de Europese Unie. Zij herhaalden in het bijzonder hun engagement om de actieve deelneming van jonge Roma aan programma's en maatregelen voor de jeugd te vergroten.

SPOORT DE LIDSTATEN AAN

14. De uitvoering te bespoedigen van de nationale strategieën voor integratie van de Roma of geïntegreerde reeksen beleidsmaatregelen waartoe zij zich binnen het EU-kader hebben verbonden overeenkomstig de aanbeveling van de Raad, met speciale aandacht voor de genderdimensie en de situatie van jonge Roma.

15. Hun inspanningen te versterken om de sociale en economische integratie van de Roma te bevorderen, met name op lokaal niveau.

16. Rekening te houden met nationale praktijken, de doeltreffendheid van hun nationale strategieën voor integratie van de Roma te evalueren en ze regelmatig te actualiseren, duidelijke acties vast te stellen en meetbare doelen en mijlpalen te stellen, met het oog op het versnellen van het integratieproces van de Roma, rekening houdend met de aanbevelingen in deze conclusies.

17. Door middel van een algemeen beleid of gerichte maatregelen gelijke toegang tot werkgelegenheid en onderwijs te waarborgen om de Roma in staat te stellen hun potentieel op de arbeidsmarkt te benutten. Met name zijn synergieën tussen onderwijs- en werkgelegenheidsbeleid nodig om de flexibiliteit, de mobiliteit en de inzetbaarheid van werkloze Roma te verhogen. Als onderdeel van dit streven dient het regionale ontwikkelingsbeleid ook bij te dragen tot het creëren van duurzame werkgelegenheid in de minst ontwikkelde gebieden.
18. De inzetbaarheid van jonge Roma te ondersteunen door overeenkomstig nationale praktijken programma's in het leven te roepen die hen in staat stellen met succes de arbeidsmarkt te betreden. Een beleidsvoering te bevorderen met beroeps- en praktijkopleidingen, diensten voor persoonlijk advies, sociaal ondernemerschap en programma's voor eerste werkervaringen, alsmede meer werkgelegenheid in de overheidssector, vooral in het onderwijs, met het oog op het voorkomen van de intergenerationele overdracht van armoede in Roma-gemeenschappen. Ervoor te zorgen dat jonge Roma op gelijke voet met anderen gebruik kunnen maken van maatregelen die zijn genomen in het kader van het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief en de jongerengarantie.
19. Stappen te ondernemen om Roma-jongeren mondiger te maken door de mechanismen van participerende beleidsvorming te bevorderen zodat zij daadwerkelijk inspraak krijgen op beleidsterreinen die een rechtstreekse impact op hen hebben.
20. Ervoor te zorgen dat de situatie van jonge Roma aan bod komt in het algemene jeugdbeleid of bij gerichte maatregelen.
21. Ervoor te zorgen dat de situatie van Roma-kinderen aan bod komt in het algemene beleid of bij gerichte maatregelen.
22. Ervoor te zorgen dat de specifieke situatie van Roma-vrouwen en -meisjes in de samenleving aan bod komt in het algemene genderbeleid of bij doelgerichte maatregelen, en dat deze maatregelen in de nationale strategieën voor integratie van de Roma of geïntegreerde pakketten beleidsmaatregelen worden opgenomen.

23. Een proactieve en participerende aanpak van integratie te vergemakkelijken door de belanghebbenden, met inbegrip van Roma-vrouwen en jonge Roma, op zinvolle wijze te betrekken bij het uitwerken, uitvoeren, monitoren en beleidsmatig evalueren van, en rapporteren over, op Roma gerichte acties. De standpunten van de belanghebbenden, met name die van de Roma op lokaal niveau, inzake de voortgang van de integratie van de Roma en de problemen die er nog zijn, te verzamelen.
24. Zo nodig methodes voor het verzamelen van gegevens, monitoring en rapportage verder te ontwikkelen ter ondersteuning van een doeltreffend, empirisch onderbouwd beleid. Methodes voor het genereren van per etnische groep uitgesplitste gegevens dienen te worden overgelaten aan de lidstaten en te sporen met de nationale rechtskaders van de individuele lidstaten en het subsidiariteitsbeginsel. Wanneer het juridisch niet mogelijk is om etnisch uitgesplitste gegevens te verzamelen of wanneer dergelijke gegevens beperkt zijn, mogen andere methodes worden gebruikt om alternatieve betrouwbare gegevens te verkrijgen. Een solide systeem voor het monitoren en evalueren van de doeltreffendheid van de nationale strategieën in stand te houden. Ervoor te zorgen dat financiële steun bij de eindbegunstigden terechtkomt en dat het effect van doelgerichte en/of algemene maatregelen voor de Roma op passende wijze is gedocumenteerd en correct kan worden beoordeeld.
25. De inspanningen te intensiveren om iedere vorm van segregatie in het onderwijs te elimineren door gelijke toegang tot inclusieve, kwaliteitsvolle voor- en vroegschoolse educatie en opvang voor Roma-kinderen te bevorderen. Maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat alle kinderen ten volle gebruik kunnen maken van het recht op onderwijs. De segregatie van Roma-kinderen in speciale scholen weg te werken, aangezien dit een vorm van sociale uitsluiting is. Lager, middelbaar en hoger kwaliteitsonderwijs te verstrekken aan Roma-kinderen in het inclusieve, reguliere systeem en daadkrachtig te ijveren voor hun succesvolle overgang van school naar werk.
26. Door middel van een algemeen beleid of doelgerichte maatregelen te zorgen voor gelijke toegang van Roma tot universele primaire en gespecialiseerde gezondheidszorg. Indien nodig, te zorgen voor middelen voor zorgbemiddelingsprogramma's voor Roma. De toegang tot gezondheidszorg te vergroten door te zorgen voor een beter besef van de gezondheidszorg en de toegang tot vaccinatie en preventieve gezondheidszorg voor Roma-gemeenschappen te verbeteren.

27. Verdere ongerechtvaardigde, gedwongen uitzettingen van Roma te voorkomen door ervoor te zorgen dat gedwongen uitzettingen altijd gebeuren in volle overeenstemming met de nationale en de Uniewetgeving en overeenkomstig de internationale mensenrechten-instrumenten, met name het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Ervoor te zorgen dat de betrokkenen binnen een redelijke termijn in kennis worden gesteld en correcte informatie krijgen, en dat aan uitgezette gezinnen geschikte alternatieve huisvesting wordt geboden overeenkomstig de nationale wetgeving.
28. De discriminatie en het racisme ten overstaan van Roma te erkennen en, dat indachtig, maatregelen te treffen op nationaal en lokaal niveau ter uitvoering en handhaving van juridische waarborgen tegen discriminatie, racisme, vreemdelingenhaat, haatmisdrijven en haatpropaganda, in overeenstemming met het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, en met name artikel 21, en Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. Alle vormen van racisme tegenover Roma, soms zigeunerhaat genoemd, te bestrijden, aangezien het een van de diepere oorzaken is van hun sociale uitsluiting en discriminatie.
29. Vooroordelen jegens Roma te bestrijden via bewustmakings- en sensibiliseringsmaatregelen gericht op de algemene bevolking, door bijvoorbeeld een positief beeld van de Roma te bevorderen, of de cultuur, taal of geschiedenis van de Roma via schoolprogramma's, de media, universitaire programma's of onderzoek te propageren.
30. Hun inspanningen op te voeren om ervoor te zorgen dat Richtlijn 2000/43/EG over raciale gelijkheid daadwerkelijk wordt gehandhaafd, onder meer door erop toe te zien dat hun nationale, regionale en lokale bestuursrechtelijke bepalingen niet-discriminerend zijn en niet leiden tot segregatiepraktijken.
31. Nota nemend van resolutie 2015/2615 van het Europees Parlement, de slachtoffers van de genocide op de Roma tijdens de Tweede Wereldoorlog te herdenken, in overeenstemming met hun nationale praktijken.
32. De nationale contactpunten voor de Roma meer slagkracht te geven door hun de nodige middelen en geschikte arbeidsomstandigheden te bieden en hun een passend mandaat te geven voor de uitoefening van hun coördinatietaken.

VERZOEKT DE COMMISSIE

33. Een tussentijdse evaluatie uit te voeren van het EU-kader voor de nationale strategieën voor integratie van de Roma tot 2020 en een voorstel te doen voor een strategie voor integratie van de Roma in de periode na 2020, en daarin een voorstel tot herziening van de aanbeveling van de Raad te voorzien.
34. Na te gaan hoe ervoor kan worden gezorgd dat het onbenutte potentieel van jonge werkloze Roma door middel van een op jongeren gericht werkgelegenheidsbeleid wordt gebruikt.
35. Door te gaan met het verstrekken van steun, begeleiding en financiering aan nationale, regionale en lokale autoriteiten, maatschappelijke organisaties van de Roma en andere relevante actoren die actief betrokken zijn bij de integratie van de Roma, met name lokale actoren die rechtstreeks met de Roma-gemeenschappen werken, en door te gaan met het ondersteunen van hun capaciteitsopbouw ter bevordering van hun actieve betrokkenheid.
36. Aan te sporen tot dialoog, samenwerking en het uitwisselen van doeltreffende praktijken tussen belanghebbenden, onder andere door gebruik te maken van de nationale Roma-platformen en het Europees platform voor integratie van de Roma.

VERZOEKT DE COMMISSIE EN DE LIDSTATEN, in nauwe samenwerking en binnen de grenzen van hun respectieve bevoegdheden,

37. Grotere mondigheid, actieve betrokkenheid en noodzakelijke participatie van de Roma, met name van Roma-jongeren, op alle niveaus van beleidsontwikkeling, besluitvorming en beleidsuitvoering te bevorderen, met bijzondere nadruk op werkgelegenheidskansen en onderwijs.
38. Ervoor te zorgen dat het integratiebeleid voor de Roma uitgroeit tot een integrerend deel van alle relevante beleidsterreinen, ook in de context van de Europa 2020-strategie.

39. Ervoor te zorgen dat alle beschikbare middelen, met inbegrip van nationale middelen en de Europese structuur- en investeringsfondsen, doeltreffend worden gebruikt, op een geïntegreerde en complementaire manier. Voorts de toegang tot de beschikbare financiële middelen ter bevordering van de sociale integratie van gemarginaliseerde groepen, waaronder de Roma, te vergemakkelijken, zodat de absorptiegraad van EU-middelen toeneemt in de landen met de grootste Roma-gemeenschappen, en dit in overeenstemming met de in de nationale strategieën voor integratie van de Roma's vastgestelde prioriteiten.
40. De beschikbare onderzoeken en analyses die door het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten zijn uitgevoerd, te gebruiken voor het vaststellen van resultaatgerichte indicatoren voor monitoring en rapportage, die alle relevante autoriteiten zouden helpen bij het verzekeren van een transparant, controleerbaar en doelmatig gebruik van de overheidsmiddelen die bestemd zijn voor de integratie van de Roma.
41. De samenwerking met internationale organisaties en organen, zoals de Raad van Europa, op het vlak van de integratie van de Roma voort te zetten.
42. Gebruik te blijven maken van de bestaande instrumenten en mechanismen op EU-niveau, zoals het netwerk van nationale contactpunten voor de Roma, het Europees platform voor integratie van de Roma, de uitwisseling van beste praktijken en het rapporteringssysteem dat in de context van het EU-kader voor de nationale strategieën voor integratie van de Roma is ingevoerd. Die instrumenten overeenkomstig de nationale omstandigheden te evalueren en, zo nodig, te verbeteren, met het oog op een doeltreffende uitvoering van het nationale beleid.

Referenties

Europese Raad: - Conclusies van de Europese Raad (23 en 24 juni 2011) EUCO 23/1/11 REV 1, blz. 13.

Raad: - Conclusies van de Raad over een EU-kader voor de nationale strategieën voor integratie van de Roma tot 2020. PB C 258 van 2.9.2011, blz. 6.

- Aanbeveling van de Raad over doeltreffende maatregelen voor integratie van de Roma in de lidstaten. PB C 378 van 24.12.2013, blz. 1.

Commissie: - Mededeling over “Een EU-kader voor de nationale strategieën voor integratie van de Roma tot 2020”. 8727/11.

- Europese Commissie - Verklaring. Herdenkingsdag van de Holocaust van de Roma: Verklaring van eerste vicevoorzitter Timmermans en commissielid Jourová.

http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5444_en.htm?locale=en

- Mededeling ter “Lancering van een raadpleging over een Europese pijler van sociale rechten”. 7276/16

- Mededeling ter “Evaluatie van de uitvoering van het EU-kader voor de nationale strategieën voor integratie van de Roma en van de aanbeveling van de Raad over doeltreffende maatregelen voor integratie van de Roma in de lidstaten”. 10800/16 + ADD 1.

Europees Parlement: - Verslag over de EU-strategie voor de integratie van de Roma.

A7-0043/2011.

- Advies over de genderaspecten van het Europees kader voor de nationale strategieën voor integratie van de Roma. 2013/2066(INI). A7-0349/2013.

- Resolutie van 15 april 2015 over de Internationale Dag van Roma - zigeunerhaat in Europa en erkenning door de EU van de herdenkingsdag van de genocide op de Roma tijdens de Tweede Wereldoorlog. P8_TA(2015)0095.

Overige: - Verslag door het Europees Instituut voor gendergelijkheid getiteld “Armoede, gender en verweven ongelijkheden in de EU: Evaluatie van de uitvoering van deel A: Vrouwen en armoede van het actieprogramma van Peking (12132/16 ADD 1)”.